

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра перекладу та філології

**ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 «Філологія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Англійська мова (переклад)

Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022/2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри перекладу та філології
Протокол № 1 від 01 вересня 2022 р.

Розробниця:

докторка історичних наук, професорка,
професорка кафедри права
та публічного управління

Тетяна ГУМЕНЮК

Контактний телефон викладача	+38 (097)330-57-05
e-mail	tetiana.humeniuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра права та публічного управління, ауд. 304
Посилання на сайт УКД	https://ukd.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силабуса
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника силабуса НД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022–2023	01.09.2022 р.	1		

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація. Навчальна дисципліна «Основи наукового пізнання» покликана допомогти студентам зрозуміти основні закономірності пізнавального процесу, а також усвідомити той факт, що їх пізнання є наслідком багатовікового розвитку філософських і наукових знань.

Місце дисципліни освітній програмі. Вивчення «Основи наукового пізнання» студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як «Вступ у спеціальність», «Теорія критичного мислення», «Цінності громадянського суспільства».

Основні завдання:

- формування уявлення про людське пізнання, його природу й соціальні функції, розуміння загальних закономірностей пізнавального процесу, фундаментальних проблем пізнання;
- усвідомлення студентами, відповідно до вимог професійної наукової діяльності, суті поняття «наука», знань основних етапів її еволюції; ознайомлення студентів з понятійно-категоріальним апаратом, з основними дефініціями й концепціями теорії пізнання;
- засвоєння необхідних знань про зміст методологічних принципів, підходів, прийомів, сформованих у межах гносеології як філософської дисципліни й застосовуваних у науковому пізнанні;
- формування й удосконалення розуміння студентами закономірності існування й особливостей функціонування наукового пізнання в сучасному суспільстві.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні **знати**:

основні поняття гносеології; специфіку пізнання як предмета філософського аналізу; основні проблеми, напрями й традиції теорії пізнання, висвітлені в історії філософії; сутність і специфіку наукового пізнання; основну проблематику наукового пізнання в філософії науки; особливості та шляхи становлення соціально-гуманітарного пізнання; форми й методи пізнавальної діяльності.

уміти:

систематизувати знання з проблем теорії пізнання; усвідомлювати предметну сферу теорії пізнання, різноманітність форм і методів пізнання та їх взаємодію з соціокультурною реальністю; зрозуміти сучасні філософсько-наукові підходи до пізнання, специфіку соціально-гуманітарного пізнання; формувати навички самостійного використання пізнавальних операцій шляхом опрацювання й обговорення текстів найвидатніших представників філософії та науки, які вплинули на формування фундаментальних засад теорії пізнання; зрозуміти діалектику пізнавального процесу, його стадіальність, взаємозв'язок окремих аспектів і етапів цього процесу.

Мета дисципліни – сприяння розвитку наукового світогляду студентів шляхом вивчення поглибленого пізнавального процесу й пізнавального ставлення людини до світу. Вивчення дисципліни «Основи наукового пізнання» надасть студентам можливість з'ясувати соціокультурні детермінанти, що обумовлюють процес пізнання, зрозуміти логіку пізнавального процесу, його стадійність, самостійно отримувати й формувати нові знання з використанням відповідної методології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти розумітимуть основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; знати як збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення, а також використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	6/180 год.	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	30 год.
	семінари	30 год.
Самостійна робота		90 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	30 год.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СФЕРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Критичне мислення	Література країни основної мови
	Цінності громадянського суспільства
	Практика мовлення

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни « Основи наукового пізнання» згідно зі Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти «Бакалавр», затвердженим наказом МОН України № 869 від 20.06.2019 року

Шифр і назва компетентності	Шифр і назва результату навчання
------------------------------------	---

<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p>	<p>ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p>
---	---

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам, які навчаються за індивідуальним графіком. Якщо студент/студентка відсутній/відсутня з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки тчи консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушувати академічну доброчесність.

Студент повинен з повагою ставитися до всіх учасників навчального процесу, прагнути до створення в університеті сприятливого психологічного клімату, дотримуватися загальнонавчальних етичних норм поведінки, підтримувати дух університетського співтовариства в навчальній, професійній і громадській діяльності, що базується на принципах чесності, ввічливості, толерантності, добросовісності, відповідальності, шанобливості та справедливості; дбайливо ставитися до обладнання та книжкового фонду ЗВО УКД, виконувати графік навчального процесу.

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» розглядає й вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення. Практичні методи: дослідні роботи, практичні роботи. Індуктивний, дедуктивний, аналітичний, узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, дослідницький. Методи самостійної роботи вдома. Інтерактивний метод: кейс-метод.	Поточний контроль, тестовий контроль, екзамен.
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда. Наочні методи: комп'ютерні й мультимедійні методи. Практичні методи: вправи, дослідні роботи, практичні роботи. Індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, творчий, проблемно-пошуковий, дослідницький. Методи самостійної роботи вдома. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи: кейс-метод, мозковий штурм.	Поточний контроль, тестовий контроль, екзамен.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме: поточного контролю знань протягом семестру й підсумкового семестрового контролю (екзамену) – регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів», з яким можна ознайомитися на сайті ЗВО в розділі «Публічна інформація»: <https://cutt.ly/q2HhHwk>.

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» (далі – Журнал) за чотирибальною шкалою: «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н».

За результатами поточного контролю в Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно з нижченаведеною таблицею. Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж двох наступних тижнів. У разі недотримання цієї норми, замість «н» у журналі буде виставлено «0» (нуль) балів без права перескладання. Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали й менше, не допускаються до складання підсумкового контролю й на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

До підсумкового контролю допускаються всі студенти, які виконали зазначені вимоги.

Підсумковий контроль знань (екзамен) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали й менше, вважаються такими, що не склали екзамену й повинні перескласти його. Загальна семестрова оцінка з навчальної дисципліни, яка відображається в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань студентів

Шкала ЄКТС	Шкала в балах	Національна шкала
A	90–100 балів	5 «відмінно»
B	83–89 балів	4 «дуже добре»
C	76–82 бали	4 «добре»
D	68–75 балів	3 «задовільно»
E	60–67 балів	3 «достатньо»
FX	35–59 балів	2 «незадовільно»
F	1–34 бали	2 «неприйнятно»

Підсумкова екзаменаційна оцінка може бути зменшена викладачем на 25% у випадку невиконання мінімальних вимог поточного контролю. Це рішення доводиться до відома студента, як правило, на останньому семестровому занятті.

Підсумкова екзаменаційна оцінка студента на підставі подання проректора з наукової роботи може бути збільшена (але не більше ніж на 20 балів) навчальною частиною університету, якщо студент веде результативну наукову роботу у відповідному напрямі.

Додаткові бали, на які збільшується або зменшується підсумкова екзаменаційна оцінка, виставляються у відомість тільки за умови позитивного складання екзамену.

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Порядок повторного проходження контрольних заходів передбачає при підсумковому (семестровому) контролі:

✓ можливість підвищення рейтингу студента на екзаменаційній сесії шляхом одноразового повторного перескладання; для цього студент зобов'язаний попередньо повідомити про це викладача з відповідної дисципліни й подати заяву в деканат факультету; здобутий при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкової екзаменаційної оцінки;

✓ право на два перескладання академічної заборгованості;

✓ право на повторне вивчення дисципліни; тоді відповідний навчальний компонент відноситься до індивідуального навчального плану наступного навчального періоду.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовний модуль 1. НАУКА ЯК КУЛЬТУРНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН

Тема 1. Наука як особлива форма соціальної діяльності (2 год.).

1. Сутність науки, її ознаки та значення.
2. Мета, об'єкт, предмет дослідження та завдання науки.
3. Основні елементи науки як системи знань.
4. Класифікація наук.

Тема 2. Генезис та еволюція науки (2 год.).

1. Історичні етапи розвитку науки. Історична модель розвитку наукового знання.
2. Основні етапи розвитку науки зі своїми зразками (парадигмами) її розвитку. Особливості класичної науки.
3. Революція в природознавстві в кінці XIX–початку XX століття і формування неklasичної науки.
4. Постнеklasична наука як прояв постмодерну.

Тема 3. Логіка й методологія науки (2 год.).

1. Наукове знання як система, що розвивається.
2. Різноманіття формальних типів та рівні організації наукового знання.
3. Структура теоретичного знання.
4. Складові процесу теоретичного пізнання.

Змістовний модуль 2. ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Тема 4. Основи гносеології та методології науки (4 год.).

1. Процес пізнання як системний феномен: об'єкт, суб'єкт, засоби пізнання.
2. Принципи наукового пізнання.
3. Специфіка форм пізнання.
4. Проблема істини наукового пізнання.

Тема 5. Методи наукового пізнання (4 год.).

1. Поняття методу, методики, методології.
2. Ознаки наукових методів.
3. Основні підходи до класифікації методів наукового пізнання.

Тема 6. Теоретичний та емпіричний рівні наукового пізнання (4 год.).

1. Специфіка емпіричного пізнання і його методи.
2. Специфіка теоретичного знання і його методи.
3. Структура і функції наукової теорії.

Змістовний модуль 3. МЕТОДИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Тема 7. Рівень спеціальних методів наукових досліджень (4 год.).

1. Спеціальні методи наукового пізнання.
2. Дисциплінарні та міждисциплінарні методи.
3. Поняття методологічного підходу.

Тема 8. Організація наукового дослідження (4 год.).

1. Логіка, стадії та етапи наукового дослідження.
2. Організація й планування наукового дослідження.
3. Зміст підготовчої, емпірико-теоретичної та праксеологічної стадій наукового дослідження.
4. Види наукових досліджень.

Тема 9. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності (4 год.).

1. Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів і правил. Формалізація видів порушень АД (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).

2. Перелік тем семінарських занять

Змістовний модуль 1. НАУКА ЯК КУЛЬТУРНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН

Тема 1. Наука як особлива форма соціальної діяльності (2 год.).

1. Сутність науки, її ознаки та значення.
2. Мета, об'єкт, предмет дослідження та завдання науки.
3. Основні елементи науки як системи знань.
4. Класифікація наук.

Тема 2. Генезис та еволюція науки (2 год.).

1. Історичні етапи розвитку науки. Історична модель розвитку наукового знання.
2. Основні етапи розвитку науки зі своїми зразками (парадигмами) її розвитку. Особливості класичної науки.
3. Революція в природознавстві в кінці XIX–початку XX століття і формування некласичної науки.
4. Постнекласична наука як прояв постмодерну.

Тема 3. Логіка й методологія науки (2 год.).

1. Наукове знання як система, що розвивається.
2. Різноманіття формальних типів та рівні організації наукового знання.
3. Структура теоретичного знання.
4. Складові процесу теоретичного пізнання.

Змістовний модуль 2. ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Тема 4. Основи гносеології та методології науки (4 год.).

1. Процес пізнання як системний феномен: об'єкт, суб'єкт, засоби пізнання.
2. Принципи наукового пізнання.
3. Специфіка форм пізнання.
4. Проблема істини наукового пізнання.

Тема 5. Методи наукового пізнання (4 год.).

1. Поняття методу, методики, методології.
2. Ознаки наукових методів.
3. Основні підходи до класифікації методів наукового пізнання.

Тема 6. Теоретичний та емпіричний рівні наукового пізнання (4 год.).

1. Специфіка емпіричного пізнання і його методи.
2. Специфіка теоретичного знання і його методи.
3. Структура і функції наукової теорії.

Змістовний модуль 3. МЕТОДИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Тема 7. Рівень спеціальних методів наукових досліджень (4 год.).

1. Спеціальні методи наукового пізнання.
2. Дисциплінарні та міждисциплінарні методи.
3. Поняття методологічного підходу.

Тема 8. Організація наукового дослідження (4 год.).

1. Логіка, стадії та етапи наукового дослідження.
2. Організація й планування наукового дослідження.
3. Зміст підготовчої, емпірико-теоретичної та праксеологічної стадій наукового дослідження.
4. Види наукових досліджень.

Тема 9. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності (4 год.).

1. Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів і правил. Формалізація видів порушень АД (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).

3. Зміст самостійної роботи студента

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Основи наукового пізнання»

Найменування видів роботи	Розподіл годин
Самостійна робота (години), зокрема:	90

Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30
Підготовка до поточного тестування	2
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення:	58
1. Поняття методу і методології в філософії та науці.	4
2. Методологічні засади наукової діяльності: постулати, закони, принципи, підходи, парадигми тощо.	2
3. Філософські методи пізнання й особливості їх застосування в науковому дослідженні.	4
4. Основні вимоги до наукового методу пізнання.	4
5. Рівні й структури наукової методології.	4
6. Емпіричні методи наукового пізнання.	4
7. Теоретичні методи наукового пізнання.	4
8. Загальнологічні методи наукового пізнання.	2
9. Філософсько-методологічні основи постнекласичної науки: логічні операції і дії.	4
10. Постнекласична методологія теоретичного рівня наукового пізнання: основні підходи і методи.	2
11. Нові стратегії наукового пошуку в методології дослідження складних систем.	2
12. Специфіка філософського осмислення техніки й технічних наук.	4
13. Моральний вимір науки і техніки. Науковий етос і відповідальність ученого.	2
14. Конструювання, проектування й оптимізація як основні методи науково-технічного пізнання.	2
15. Роль моделювання в науковому пізнанні.	4
16. Інженерна діяльність як творчий процес. Методи інженерної творчості.	2
17. Поняття технології. Взаємозв'язок техніки й технології.	2
18. Технологічний розвиток суспільства й технологічні способи виробництва.	2
19. Діалектика й синергетика. Синергетична логіка – логіка нелінійного процесу «порядок з хаосу».	2
20. Інформаційні освітні технології як основа інформатизації освіти.	2

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

навчальної дисципліни «Основи наукового пізнання» для підготовки до підсумкового контролю (екзамену)

1. Сутність науки, її ознаки та значення.
2. Мета, об'єкт, предмет дослідження та завдання науки.
3. Основні елементи науки як системи знань.

4. Класифікація наук.
5. Історичні етапи розвитку науки. Історична модель розвитку наукового знання.
6. Основні етапи розвитку науки зі своїми зразками (парадигмами) її розвитку. Особливості класичної науки.
7. Революція в природознавстві в кінці ХІХ–початку ХХ століття й формування некласичної науки.
8. Постнекласична наука як прояв постмодерну.
9. Наукове знання як система, що розвивається.
10. Різноманіття формальних типів та рівні організації наукового знання.
11. Структура теоретичного знання.
12. Складові процесу теоретичного пізнання.
13. Процес пізнання як системний феномен: об'єкт, суб'єкт, засоби пізнання.
14. Принципи наукового пізнання.
15. Специфіка форм пізнання.
16. Проблема істини наукового пізнання.
17. Поняття методу, методики, методології.
18. Ознаки наукових методів.
19. Основні підходи до класифікації методів наукового пізнання.
20. Специфіка емпіричного пізнання і його методи.
21. Специфіка теоретичного знання і його методи.
22. Структура і функції наукової теорії.
23. Спеціальні методи наукового пізнання.
24. Дисциплінарні й міждисциплінарні методи.
25. Поняття методологічного підходу.
26. Логіка, стадії й етапи наукового дослідження.
27. Організація та планування наукового дослідження.
28. Зміст підготовчої, емпірико-теоретичної та праксеологічної стадій наукового дослідження.
29. Види наукових досліджень.
30. Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
31. Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів і правил. Формалізація видів порушень АД (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Електронні інформаційні ресурси

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XXII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення : 14.08.2022).

2. Про вищу освіту : Закон України 01.07.2014 № 1556-VII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення : 14.08.2022).
3. Про освіту : Закон України 05.08.2017 № 2145-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення : 14.08.2022).
4. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України 26.11.2015 № 848-VIII. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення : 14.08.2022).
5. Про науково-технічну інформацію : Закон України 25.06.1993 № 3322-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text> (дата звернення : 14.08.2022).
6. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL : <https://osvita.ua/legislation/law/2735/> (дата звернення : 14.08.2022).
7. Цивільний кодекс України. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення : 14.08.2022).
8. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Документ V-650729-18 ; поточна редакція. Прийняття від 23.10.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n13> (дата звернення : 14.08.2022).

Основна й додаткова література

9. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
10. Білецький Б. Основи наукових досліджень: категорії, поняття, терміни, нормативні документи : навч. посіб.-довід. Чернівці : Технодрук, 2010. 380 с.
11. Білоусова Т. П. Теорія і практика підготовки наукової роботи : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2008. 244 с.
12. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2014. 142 с.
13. Горовий В., Горова С. Електронні інформаційні технології в задоволенні інформаційних запитів вітчизняної науки. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. Київ : НБ України ім. В. Вернадського, 2021. Вип. 61. Стратегічні комунікації та глобальний інформаційний простір. С. 9–18.
14. Грудініна Н. Бібліографічне оформлення наукових праць. *Бібліотечний вісник*. 2016. №3. С. 47–50.
15. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
16. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : Право, 2017. 448 с.
17. Даренський О. М. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2016. 78 с.
18. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : ХДУХТ, 2014. 115 с.
19. Добко Т. Академічна культура та доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету *Академічна чесність як основа сталого університету* : моногр. / Т. Добко, В. Турчиновський. Київ : Таксон, 2016. С. 37–51.
20. Добронравова І. С. Філософія і методологія науки : підручник. Київ, 2008. 223 с.
21. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, апробація) : навч. посіб. ; 2-ге вид., доп. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 296 с.

22. Каламбет С. В. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
23. Карамішева Н. В. *Логіка. Пізнання. Евристика* : посіб. для студ. та аспір. Львів : Астролябія, 2002. 352 с.
24. Кельман М. С. *Наука і методологія: розмаїття наукового пізнання. Форум права.* 2015. № 4. С. 106–109.
25. Ковальчук В. В. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Слово, 2009. 240 с.
26. Кодекс честі академічної спільноти. URL: http://tnpu.edu.ua/naukovarobota/public%20information/Kodeks_chesti.pdf (дата звернення : 14.08.2022).
27. Кодекс корпоративної культури. URL : http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/kodeks (дата звернення : 14.08.2022).
28. Колесников О. В. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. ; 2-ге вид. випр. та допов. Київ : Центр учб. л-ри, 2011. 144 с.
29. Конверський А. Є. *Основи методології та організації наукових досліджень* : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
30. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень* : навчальний посібник. Київ : Аперта, 2019. 492 с.
31. Кривуша О. Л. *Науковий плагіат як розповсюджений різновид, порушення академічної доброчесності. Академічна доброчесність: виклики сучасності* : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян / Варшава, 2019. С. 89–93.
32. Кримський С. Б. *Наука як феномен цивілізації. Вісник НАН України.* 2003. № 3. С. 7–20.
33. Кун Томас. *Структура наукових революцій.* Київ : Port-Royal, 2001. С. 156–171. URL : <http://izbornyk.org.ua/kuhn/kuhn13.htm> (дата звернення : 14.08.2022).
34. Куцевський М. О. *Історія науки і техніки* : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2015. 467 с.
35. Лисий В. П. *Діалектика і методи наукового пізнання. Вісник Львівського національного університету ім. Ів. Франка : філософські науки.* Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2010. Вип. 13. С. 20–28.
36. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. *Методологія наукових досліджень* : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
37. Мальська М. П., Пандяк І. Г. *Організація наукових досліджень* : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
38. Манжул І. В. *Визначення методів пізнання в науковій літературі.* С. 11–17. URL : bmju_2012_11_4.pdf (дата звернення : 21.08.2022).
39. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях)* : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
40. Мельник В. *Наука в сучасному світі : проблеми об'єктивності та релятивності. Вісник Львівського університету. Серія філософські науки.* 2012. Вип. 15. С. 2–13 с.
41. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. / О. П. Кириленко та ін. ; Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 196 с.

42. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / І. С. Добронравова та ін. ; Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
43. Михайличенко О. В. Історія науки і техніки : навчальний посібник. Суми : СумДПУ, 2013. 346 с.
44. Наука як частина культури : доповідь академіка НАН України, директора Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України М. В. Поповича. *Вісник Національної академії наук України*. 2007. № 6. С. 49–54.
45. Плахтій П. Д., Шинкарук А. І., Гурський В. А., Любінська Л. Г. Наукознавство у системі професійної підготовки студентів : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2006. 132 с.
46. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
47. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Тернопіль, 2014. 272 с.
48. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісниченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
49. Остапчук М. В., Рибак А. І., Ванюшкін О. С. Методологія та організація наукових досліджень : підручник. Одеса : Фенікс, 2014. 375 с.
50. Отич О. «Три кити» науки : наукове пізнання – наукове дослідження – наукове знання. Післядипломна освіта в Україні. С. 3–10.
51. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навчальний посібник. Київ : Лібра, 2004. 344 с.
52. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин. URL : http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_academic_h_dobroches (дата звернення : 21.08.2022).
53. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами. URL : http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_grupu_dobrochesn.pdf (дата звернення : 21.08.2022).
54. Положення про групу сприяння академічній доброчесності. URL : http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_grupu_dobrochesn.pdf (дата звернення : 21.08.2022).
55. Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти. URL : http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_zapobihannia_i_vyiavlennia%20plahiatu_ta_inshykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnii_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf (дата звернення : 21.08.2022).
56. Пунченко О. П. Методологічні новації у сучасному науковому пізнанні. *Гуманітар. вісн. ЗДА*. 2014. № 57. С. 27–37.
57. Решетов О. О., Кирильчук З. В., Стежко З. В. Наукове пізнання. Проблема істини. Роль практики. *Наукові записки* : зб. наук. пр. / Кіровоград : КНТУ, 2012. Вип. 12. X. 1. С. 45-48.
58. Решетов О. О., Кирильчук З. В., Стежко З. В. Гносеологія. Емпіризм та

- раціоналізм. *Наукові записки* : зб. наук. пр. / Кіровоград : КНТУ, 2009. Вип. 9. С. 37–39.
40. Різун В. *Методи наукових досліджень у журналістикознавстві* : навч. посіб. ; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Преса України, 2008. 144 с.
41. Рубанець О. М. Сучасні аспекти людиномірності в розвитку постнекласичної науки. *Вісник НГУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2007. № 2. С. 42–46.
42. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL : <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti> (дата звернення : 21.08.2022).
43. Сидоренко Л. І. Аксиологія постнекласичної науки. *Сучасна українська філософія: традиції, тенденції, інновації* : зб. наук. праць / відп. ред. А. Є. Конверський, Л. О. Шашкова. Київ, 2011. С. 204–222.
44. Стеценко М. С. *Основи науково-дослідної роботи: конкурентноспроможне подання результатів наукової та творчої діяльності* : навч.-практ. посібник / за ред. Ю. І. Палехи. Київ : Ліра-К, 2018. 208 с.
45. *Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів* : практичний посібник / за редакцією О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
46. Тушева В. В. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. / Ун-т менедж. освіти НАПН України. Харків : УМО, 2014. 408 с.
47. Фаренік С. А. *Логіка і методологія наукового дослідження* / С. Фаренік ; Укр. Акад. держ. упр. При Президентові України. Київ : Вид. УАДУ, 2000. 340 с.
48. *Філософія* : навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2008. 245 с.
49. Цехмістрова Г. С. *Основи наукових досліджень* : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
50. Шаравара Т. О. *Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами* : навч. посібник для аспірантів. Київ : Ліра-К., 2017. 256 с.
51. Шевченко В. І. *Концепція пізнання в українській філософії*. Київ, 1993. 168 с.
52. Шевчук Р. М. *Методологія наукового пізнання: від явища до сутності. Філософські та методологічні проблеми права*. 2016. № 1. С. 31–45.
53. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності* : підручник. Харків : ХДАК, 1998. 288 с.
54. Шинкарук В. І. *Філософський енциклопедичний словник*. Київ : Абрис, 2002. 752 с.
55. Шишкіна Є. К., Носирєв О. О. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Харків : Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.
56. Шліхта Н., Шліхта І. *Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма»*. URL : <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu/> (дата звернення : 21.08.2022).
57. Щудло С., Заболотна О. *Трансформаційний потенціал емпіричних досліджень для вищої освіти : міф чи реальність. Вища освіта України*. 2017. № 3. С. 50–56.
58. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. *Основи наукових досліджень* : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Харків : ХНУ

імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с.